

Lieta C-517/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 20. augusts

Iesniedzējtiesa:

Landesgericht Korneuburg (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 13. jūlijs

Atbildētāja:

Laudamotion GmbH

Prasītāji:

TG

QN

AirHelp Germany GmbH

Pamatlietas priekšmets

Pasažieru tiesības – Tiesības uz kompensāciju – “Ierašanās uz reģistrāciju”
jēdziens – Neērtības – Faktiska piedalīšanās lidojumā kā iespējams tiesību rašanās
nosacījums

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

[1] Vai Regulas (EK) Nr. 261/2004, ar ko paredz kopīgus noteikumus par
kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu

atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (Pasažieru tiesību regula), 3. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka regula ir piemērojama pasažierim, kurš reģistrējas tiešsaistē, bet neierodas pie reģistrācijas letes minētajā tiesību normā norādītajos laikos?

[2] Vai Pasažieru tiesību regulas 5. pants, lasot to kopā ar tās 7. pantu un ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas 2009. gada 19. novembra spriedumu apvienotajās lietās C-402/07 un C-432/07, ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažierim – ja apkalpojošais gaisa pārvadātājs nevar izvairīties no kompensācijas Pasažieru tiesību regulas 5. panta 3. punkta izpratnē – ir tiesības uz kompensāciju, ja

- lidojuma galamērķis tiek sasniegts ar vismaz trīs stundu kavēšanos,
- jau pirms iekāpšanas lidmašīnā bija zināms, ka galamērķis tiks sasniegts ar vismaz trīs stundu kavēšanos, un
- pasažieris neierodas uz iekāpšanu lidmašīnā?

Ja atbilde uz [otro] jautājumu ir apstiprinoša,

[3] vai tas tā ir arī tad, ja pasažieris bez apkalpojošā gaisa pārvadātāja līdzdalības rezervē alternatīvu lidojumu, ar kuru citu lidostu, kas apkalpo to pašu pilsētu vai reģionu (Pasažieru tiesību regulas 8. panta 3. punkts) kā tā sākotnēji rezervētais lidojums, tas sasniedz tikai mazliet vēlāk, nekā saskaņā ar grafiku tas būtu sasniedzis sākotnēji rezervētā lidojuma galamērķi?

Ja atbilde uz [otro] jautājumu ir apstiprinoša,

[4] vai tas tā ir arī tad, ja pēc pasažiera lūguma apkalpojošais gaisa pārvadātājs maina tā rezervāciju uz alternatīvu lidojumu, ar kuru tas savu galamērķi sasniedz agrāk nekā ar novēloto sākotnēji rezervēto lidojumu, bet vēlāk, nekā tas to būtu sasniedzis ar sākotnēji rezervēto lidojumu, lidojot saskaņā ar tā grafiku (turklāt lidojums, uz kuru tika mainīta pasažiera rezervācija, pats nenotiek ar “ilgu kavēšanos”)?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91

Īss faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu aptver trīs līdzīgas situācijas, kuru mērķis ir atbildēt uz jautājumu, vai pasažierim ir arī jāpiedalās lidojumā, ar kuru tas būtu sasniedzis savu galamērķi ar vismaz trīs stundu kavēšanos. Visi prasītāji prasa

kompensācijas, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 261/2004 5. panta 1. punkta c) apakšpunktu, lasot to kopā ar tās 7. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktu.

Par lietu 22 R 203/20p

- 2 Prasītājam bija apstiprināta rezervācija lidojumam OE 190 no Diseldorfas (DUS) uz Kosu (KGS), kas atbildētājam bija jāveic 2019. gada 23. oktobrī no plkst. 14.45 līdz plkst. 19.10. Faktiski lidmašīna izlidoja no DUS tikai plkst. 19.27 (izlidošanas kavēšanās: 4.42 stundas) un ielidoja KGS tikai plkst. 23.38 (ielidošanas kavēšanās: 4.28 stundas). Prasītājs šim lidojumam bija reģistrējies tiešsaistē.
- 3 Pirmās instances tiesa nosprieda, ka tiešsaistes reģistrācijas gadījumā nav fiziski jāierodas pie reģistrācijas letes un, ja reģistrācija ir veikta tiešsaistē, ir izpildīts Regulas (EK) Nr. 261/2004 3. panta 2. punkta a) apakšpunkta piemērošanas nosacījums. Turklāt regulā neesot nevienas norādes, ka pasažierim būtu arī jāpiedalās novēlotajā lidojumā, lai rastos tiesības uz kompensāciju. Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

Par lietu 22 R 83/21t

- 4 Prasītājam bija apstiprināta rezervācija lidojumam OE 314 no Vīnes (VIE) uz Londonas Stanstedu (STN), kas atbildētājam bija jāveic 2019. gada 19. decembrī no plkst. 6.50 līdz plkst. 8.10. Faktiski lidmašīna izlidoja no VIE tikai plkst. 13.20 (izlidošanas kavēšanās: 6.30 stundas) un ielidoja STN tikai plkst. 14.30 (ielidošanas kavēšanās: 6.20 stundas).
- 5 Prasītājs bija reģistrējies tiešsaistē un stundu pirms paredzētā izlidošanas laika devās pie atbildētājas reģistrācijas letes, taču tajā neviena nebija. Rezervētais lidojums lidojumu ekrānā tika parādīts tikai ar izlidošanas laiku pēcpusdienā.
- 6 Prasītājs bija rezervējis lidojumu, lai plkst. 10.00 piedalītos konferencē Londonā. Pēc tam viņš rezervēja lidojumu citā aviosabiedrībā un plkst. 8.15 ieradās Londonas Hītrovā.
- 7 Atbildētājas īsziņu, ka lidojums OE314 tiks veikts tikai pēcpusdienā, prasītājs saņēma tikai plkst. 9.00.
- 8 Pirmās instances tiesa nosprieda, ka tiesības uz kompensāciju pastāv arī tad, ja ielidošanas neizbēgamas kavēšanās vismaz trīs stundas gadījumā pasažieris atsakās no iekāpšanas. Šajā gadījumā piedalīšanās lidojumā neesot saderīga ar Regulā (EK) Nr. 261/2004 paredzēto augsto aizsardzības līmeni, vēl jo vairāk tādēļ, ka kavēšanās var apdraudēt brauciena mērķi. Šādā gadījumā prasītāja neērtības izpaudās tādējādi, ka tam īsā laikā un izjutot lielu spiedienu bija jāorganizē cits lidojums. Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

Par lietu Nr. 22 R 228/21s

- 9 Dažiem pasažieriem, kuri cedēja savus prasījumus prasītājam, bija apstiprināta rezervācija lidojumam OE 300 no Diseldorfas (DUS) uz Palmu de Maljorku (PMI), kas atbildētājam bija jāveic 2019. gada 25. jūnijā no plkst. 10.40 līdz plkst. 13.05. Faktiski lidmašīna izlidoja no DUS tikai plkst. 21.45 (izlidošanas kavēšanās: 11.05 stundas) un ielidoja PMI tikai plkst. 23.57 (ielidošanas kavēšanās: 10.52 stundas).
- 10 Izlidošanas dienas rītā pasažieri tika informēti, ka rezervētais lidojums OE300 izlidos tikai plkst. 18.10. Pēc tam, kad pasažieri atkal tika informēti, ka izlidošana kavēsies vēl par vienu stundu, pasažieri sazinājās ar atbildētāju, lai vienotos par rezervācijas maiņu uz agrāku lidojumu. Tā tika veikta uz lidojumu OE150 no DUS uz PMI 2019. gada 25. jūnijā no plkst. 17.05 līdz plkst. 19.10, kurš tieši laikā sasniedza Palmu de Maljorku. Šīs rezervācijas maiņas dēļ pasažieri reģistrējās nevis uz lidojumu OE300, bet gan uz lidojumu OE150.
- 11 Pirmās instances tiesa nosprieda, ka pasažieriem, kuriem tika organizēts aizvietojošs lidojums un kuri par to tika informēti jau pirms izlidošanas ar sākotnēji rezervēto lidojumu, vairs nav jāierodas uz reģistrāciju sākotnēji rezervētajam lidojumam, lai aizsargātu savas no Regulas (EK) Nr. 261/2004 izrietošās tiesības. Tā kā pasažieri ir pazaudējuši vairāk nekā trīs stundas, tiem ir tiesības uz kompensāciju. Atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 12 Pirmajā lietā prasītājs apgalvo, ka ir piedalījies kavētajā lidojumā un ka par kavēšanos bija atbildīga vienīgi atbildētāja. Turklāt “ierašanās uz reģistrāciju” esot līdzvērtīga reģistrācijai; tas izrietot, piemēram, no regulas angļu valodas versijas. Neērtības esot izraisījis tas, ka lidojums tika rezervēts konkrēta iemesla dēļ.
- 13 Otrajā lietā prasītājs norāda, ka no viņa nevar prasīt piedalīšanos tādējādi kavētajā lidojumā, lai viņam rastos tiesības uz kompensāciju par neērtībām. Viņš labprāt būtu devis atbildētājam iespēju veikt aizvietojošu lidojumu, bet tas neesot bijis iespējams tukšās reģistrācijas letes izlidošanas lidostā dēļ. Vienīgā iespēja paspēt piedalīties konferencē esot bijusi spontāni rezervēt alternatīvu lidojumu.
- 14 Trešajā lietā tiek apgalvots, ka rezervācijas maiņas gadījumā nav jāierodas uz reģistrāciju sākotnēji rezervētajam lidojumam. Pasažieri neesot atteikušies piedalīties sākotnēji rezervētajā lidojumā, bet esot izmantojuši aizvietojošu lidojumu. Tomēr galamērķis esot sasniegts tikai ar vairāk nekā trīs stundu kavēšanos, kas pamato tiesības uz kompensāciju.
- 15 Atbildētāja būtībā apgalvo, ka prasītāji nav ieradušies uz reģistrāciju attiecīgajiem lidojumiem. Tā arī neesot tikusi informēta, ka iekāpšana tiek atteikta, tāpēc neesot izpildīti jau Regulas (EK) Nr. 261/2004 3. panta pamatnosacījumi tā piemērošanai. Reģistrācija esot tikai daļa no “ierašanās uz reģistrāciju”. “Ierašanās” jēdzienu varot interpretēt tikai tādējādi, ka tas nozīmē pasažiera

fizisku klātbūtni. Aizvietojoša lidojuma, kas atbrīvo no kompensācijas izmaksas pienākuma, laika robežas esot ļoti ierobežotas, tāpēc pasažiera fiziska klātbūtne esot nepieciešama arī organizatorisku iemeslu dēļ.

- 16 Atbildētāja arī norāda, ka ilgas kavēšanās dēļ nevar rasties tiesības uz kompensāciju, ja persona brīvprātīgi nav piedalījusies lidojumā. Šajā gadījumā kavēšanās dēļ arī neesot radušās neērtības. Turklāt tiek ņemta vērā pasažiera novēlota ierašanās galamērķī, nevis lidojums.
- 17 Turklāt attiecībā uz otro lietu atbildētāja apgalvo, ka prasītājs tai nav devis iespēju veikt aizvietojošu lidojumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 18 Lai novērtētu, vai pastāv tiesības uz kompensāciju, ir jānoskaidro, vai ir piemērojama Regula (EK) Nr. 261/2004. Ja tas tā ir, ir arī jānoskaidro, vai pasažieris ir arī jāpāravadā ar lidojumu, kas sasniedz galamērķi ar vismaz trīs stundu kavēšanos.

Par pirmo jautājumu

- 19 Šajā gadījumā rodas jautājums, vai, lai regula būtu piemērojama, pietiek ar tiešsaistes reģistrāciju, vai arī pasažierim ir arī jāatrodas izlidošanas lidostā regulas 3. panta 2. punktā norādītajos laikos. Skaidras atbildes trūkumu regulā varētu izskaidrot ar to, ka šīs regulas pieņemšanas brīdī tiešsaistes reģistrācija vēl nebija ļoti plaši izplatīta.
- 20 Ir jānoskaidro, vai vācu valodas jēdziens “Abfertigung [reģistrācija]” ir pielīdzināms (tiešsaistes) reģistrācijai vai arī ir par to plašāks. Angļu valodas versijā ir lietots, piemēram, jēdziens “check-in [reģistrācija]”, kas liek domāt, ka pietiek ar tiešsaistes reģistrāciju.
- 21 Šādā gadījumā “ierašanās” nebūtu vajadzīga, un sekmīga tiešsaistes reģistrācija izraisītu Regulas (EK) Nr. 261/2004 piemērojamību. Šo pieeju atbalsta arī apelācijas instances tiesa, bet Tiesas judikatūrā šis jautājums vēl nav precizēts.

Par otro jautājumu

- 22 Rodas jautājums, vai pasažieris var pieprasīt kompensāciju arī tad, ja tas uzzina par ilgu kavēšanos jau pirms lidojuma un tāpēc vairs nepiedalās lidojumā.
- 23 Saskaņā ar valsts tiesību doktrīnu tiesības uz kompensāciju ir arī tad, ja pasažieris, zinot par ilgu kavēšanos, vairs nepiedalās lidojumā, piemēram, tāpēc, ka tad lidojums vairs nevar noderēt brauciena mērķim. Pasažierim nodarītais kaitējums šādā gadījumā esot pielīdzināms kaitējumam, ko rada lidojuma atcelšana. Apelācijas instances tiesai tas šķiet saprātīgi. Protams, nevar prasīt, lai pasažiera piedalīšanās lidojumā nekad nebūtu nosacījums tiesību uz kompensāciju atzīšanai

(piemēram, ja par kavēšanos nav zināms jau iepriekš). Tāpat nevar arī prasīt pasažiera piedalīšanos lidojumā, par kuru jau ir zināms, ka tas sasniegs galamērķi ar vismaz trīs stundu kavēšanos, tikai tāpēc, lai pasažieris iegūtu tiesības uz kompensāciju. Šādā gadījumā neērtības rada ne tikai novēlota ielidošana galamērķī.

- 24 Tomēr nevar būt svarīgs nodoms laikus ierasties uz konkrētu notikumu galamērķī. Ja šis notikums tiek nokavēts jau mazāk nekā trīs stundu kavēšanās gadījumā, tiesības uz kompensāciju nerodas. Tādējādi, lai pastāvētu tiesības uz kompensāciju, nav svarīgi, kādu individuālo kaitējumu pasažierim faktiski ir radījusi lidojuma atcelšana vai ilga kavēšanās.

Par trešo jautājumu

- 25 Ja pasažieris uzzina par vairāk nekā trīs stundu kavēšanos jau pirms izlidošanas un nepiedalās lidojumā, tad – uzskatot, ka pasažiera neērtības izpaužas tikai kā novēlota ierašanās galamērķī – var neatzīt tiesības uz kompensāciju, ja pasažieris sasniedz galamērķi citādā veidā ar mazāk nekā trīs stundu kavēšanos.
- 26 Tomēr ir jāpatur prātā, ka atcelšanas gadījumā tiesības uz kompensāciju nemainās, ja pasažieris sasniedz savu galamērķi citādā, paša organizētā veidā.

Par ceturto jautājumu

- 27 Varētu apgalvot, ka rezervācijas maiņa pamato Regulas (EK) Nr. 261/2004 piemērojamību aizvietojošam lidojumam un ka līdz ar to attiecībā uz sākotnēji rezervēto lidojumu vairs nepastāv neviens no šīs regulas 3. panta 2. punktā paredzētajiem alternatīvajiem nosacījumiem, un ka tādējādi tā vairs nav piemērojama sākotnēji rezervētajam lidojumam. Tad attiecībā uz sākotnēji rezervētā lidojuma kavēšanos vairs nebūtu tiesību uz kompensāciju. Tomēr tas šķiet nepareizi, jo arī aizvietojoša lidojuma gadījumā, ja tiek pārsniegti regulas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) un iii) punktā paredzētie laika ierobežojumi, pasažierim ir tiesības uz kompensāciju par atceltu lidojumu, uz kura reģistrāciju tas nevar ierasties.
- 28 Tas liecina, ka saistībā ar tiesībām uz kompensāciju par sākotnēji rezervēto lidojumu nav būtiski, ka pasažierim pēc rezervācijas maiņas vairs nav apstiprinātas rezervācijas uz sākotnēji rezervēto lidojumu.